Alberta: Strong and Free!

Artikel door Vincent De Roeck

Wie Canada en afscheiding als thema wil aansnijden, komt steevast in Quebec uit. Het culturele nationalisme viert daar immers al decennialang hoogtij. Wat velen echter niet lijken te beseffen, is dat als Canada ooit zou opsplitsen, het niet zozeer het platgesubsidieerde Quebec is dat zal vertrekken, maar net de rijke provincies in het Westen. Alberta op kop.

Het nieuws sloeg in als een bom. Enkele dagen na de verkiezing op 17 oktober 2009 van de flamboyante jonge Danielle Smith als kersvers partijleider van de *Wildrose Alliance* (WA), een nieuwe regionalistische partij in Alberta, pakte de *Western Standard* uit met een peiling waaruit bleek dat 44% van de Albertanen gewonnen zou zijn voor onafhankelijkheid. Nog nooit was dit cijfer zo hoog. Diezelfde week stuurde de *Alberta Enterprise Group*, zeg maar het lokale VOKA, een persbericht de wereld in om hun steun voor (quasi-)onafhankelijkheid uit te spreken. Twee maanden later peilde de WA al op 40% van de stemmen en liet ze alle andere partijen in Alberta ver achter zich. Vandaag zijn de peilingen weliswaar terug wat gestabiliseerd, maar nog steeds staat het in de sterren geschreven dat de WA de volgende deelstaatverkiezingen in 2012 met vlag en wimpel zal winnen.

Historisch was het Westen van Canada - dun bevolkt, arm en agrarisch - nooit van tel voor de machthebbers in Ottawa. De inwoners van British Columbia en Alberta lijken ook helemaal niet op het beeld dat wij van Canadezen hebben. Van tweetaligheid, Europese waarden en progressieve ideeën is er in de bossen en bergen van West-Canada geen sprake, en al evenmin van anti-Amerikaanse sentimenten die in het Oosten nog steeds welig tieren. Het Westen van Canada is altijd al afhankelijk geweest van de handel met de VS. Dit in tegenstelling tot het Oosten dat vooral op eigen binnenlandse productie inzette. Het was voor Alberta dan ook een regelrechte ramp toen het Amerikaans-Britse embargo van 1806 en 1807 de verkoop van grondstoffen aan de VS verbood. Alberta werd zo gedwongen om deze aan dumpingprijzen van de hand te doen in het industriële Oosten van het land. De welvaart van Ontario is volledig gestoeld op het leegroven van de natuurschatten van Alberta.

Ook het scheefgegroeide Canadese politieke systeem speelt separatisten en regionalisten in het Westen in de kaart. 65% van de Canadezen woont tussen Montréal en Toronto, en er zijn merkelijk

meer provincies in het Oosten dan in het Westen, waardoor de belangen van de Westelijke provincies nauwelijks behartigd worden in Ottawa. In 1972 werd dit pijnlijk geopenbaard toen de nationale verkiezingsuitslag al bekend gemaakt werd nog voor de burgers in British Columbia door het tijdsverschil hun stem hadden kunnen uitbrengen. Het maakte immers toch niets uit. Het Lagerhuis wordt proportioneel verkozen, met een oververtegenwoordiging van het dik bevolkte Oosten tot gevolg. Het Hogerhuis wordt op basis van de regio's, niet de provincies, samengesteld. Alberta (4 miljoen inwoners) heeft daar zes zetels, New Brunswick in het Oosten (amper 700,000 inwoners) heeft er tien.

De "Westelijke Vervreemding", die zijn oorsprong vond in de economische achteruitstelling en de gigantische transfers van de goed bestuurde en zuinige Westerse provincies naar de geldverkwistende deelstaten in het Oosten, en verder versterkt werd door het onevenwichtige politieke systeem, werd pas helemaal compleet midden jaren 1980. Toen begon premier Pierre Trudeau allerlei links geïnspireerde "rechten" toe te kennen aan beschermde minderheden zoals vrouwen, vreemdelingen en homoseksuelen. Dit werd positief onthaald in het progressieve Oosten, maar was een slag in het gezicht van het conservatieve Westen. Later werd de kloof tussen Oost en West binnen Canada alleen nog maar groter toen de federale overheid de energiesector, de hartklop van de Albertaanse economie en welvaart, eerst zwaar begon te belasten en vervolgens zelfs helemaal poogde te nationaliseren.

Maar vandaag lijkt het tij in West-Canada eindelijk te keren. Als een volleerde Jeanne d'Arc - of een meer onderbouwde versie van Sarah Palin zo u wil - staat er met Danielle Smith en haar *Wildrose Alliance* een nieuwe generatie politici klaar die bereid is om het heft in eigen hand te nemen. Het recht om met rust gelaten te worden, is hun credo, en hun succes lijkt niet op te kunnen. Vier provinciale parlementsleden zijn al naar de WA overgelopen en de twee oude separatistische partijen *Alberta Independence Party* en *The Separation Party* werden ontbonden en in de WA geïntegreerd. Laat het ook voor België een les zijn. Culturele verschillen kunnen steeds weggegomd worden, kijk maar naar Quebec dat zich niet langer roert, maar als het op centen en transfers aankomt, is de golf van verzet onstuitbaar. Smith maakt van haar ambities ook geen geheim. In haar eerste week aan de macht wil ze een eigen Albertaanse nummerplaat invoeren, met de spreuk die alles zegt. "*Alberta: Strong and Free!"*

Vincent De Roeck
Bestuurslid LIBERA! vzw
Antwerpen, 18 Januari 2011
Alle Rechten Voorbehouden

(Dit artikel verscheen ook in het februari 2011-nummer van het maandblad "Doorbraak")

Wie meer wil weten over dit onderwerp:

-- Irwin, Douglas A. (2005). "The Welfare Cost of Autarky: Evidence from the Jeffersonian Trade Embargo, 1807–09". *Review of International Economics 13* (4): 631–645.

-- Website of the “Wildrose Alliance of Alberta”:
http://wildrosealliance.ca/

-- Online eHow dictionary on Western Alienation:
http://www.ehow.com/about_4577595_western-alienation-canada.html

-- MacGregor, James A. *A History of Alberta.* Edmonton, Alta.: Hurtig, 1972. 335 pp.

-- Online history of the secessionist movement in Alberta:
http://www.freealberta.com/history_of_secession.html

-- Tupper, Allan and Gibbins, Roger, eds. *Government and Politics in Alberta.* U. of Alberta Press, 1992. 335 pp.

-- Palmer, Howard. *Alberta: A New History* (1990) p 272

-- Bell, Edward. "'Separatism and Quasi-Separatism in Alberta," *Prairie Forum,* Sep 2007, Vol. 32 Issue 2, pp 335-355